

ELŐFIZETÉSI ÁRA:		FŐSZERKESZTŐ:		SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:	
EGÉSZ ÉVRE	16.— K	NEGYED ÉVRE	4.— K	BUDAPEST, V. KER., SAS-UTCA 20. SZÁM.	TELEFON 108—00.
FÉL ÉVRE	8.— K	EGYES SZÁM	—60 K	DR. BISCHITZ BÉLA	HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT
			ÜGYVÉD.		

A földgázzól.

(S.) Bécsi és erdélyi lapok hetek óta széles mederben pertraktálják a földgázkérdést. Tagadhatatlanul kellemetlenkedő modorban cselekszik ezt, amelyet a kormány félhivatalosa úgy ír körül, hogy „közviszonyainkat szomoruan jellemző rosszhiszemű és komolytalan hadjárat” ez és nem más.

Mi sohase akarunk s akartunk senkinek se kellemetlenkedni. A mi írásainkra még eleddig nem is sikerült egy oldalról se úgy rávilágítani, vagy inkább rásötétíteni, hogy mi rosszhiszeműek volnánk, avagy nem komoly hadat viselnénk. Mi tisztán és kizárólag a köz érdekéből fogtunk tollat és írtunk, el is hitte ezt nekünk mindenki, amint el is kellett hinnie.

Most is sine ira et studio beszélünk. A napilapok persze abból a szempontból ítélnék, hogy mely politikai pártállásuak. A kormány félhivatalosa például elítéli a földgázkérdés kritikussait. Szeretnők mi azt a félhivatalost látni, amely valamikor is kritikát mer majd gyakorolni kormánya tényei fölött. Eppen ezért nem vagyunk hajlandók a „Magyar Nemzet” ítéletét objektív véleménynek elfogadni a földgáz-kérdésben.

Közgazdasági kérdés a földgáz-kérdés, nem pedig politikai kérdés. Csak azért, mert ez a kormány kötött szerződéseket a gáz hasznosítására, ezek a szerződések az által, hogy a kormány félhivatalosának tetszenek, jó szerződéseké még nem lettek. A kritika szavát igenis hallathatják anélkül, hogy ez a szó „komolytalan hadjárat vagy rosszhiszemű” volna. Politikai szögletből nem is volna szabad e kérdéseket megkritizálni. Másrészt azt meg mi travestálhatjuk és találóbban, hogy nálunk mindent mindenkor párturalmi szempontból csinálnak, ez „közviszonyainkat szomoruan jellemző tény”.

Különben is hétepcsétes titok gyanánt kezelte a pénzügyminisztérium az egész földgáz-ügyet. Volt-e rajta titkolni valója, ez is kívül nemsokára. De hogy nem üdvös a közre ez a titkolódzás, az több, mint bizonyos. Miért is ne nyilhatott volna tér az egészséges versenynek minden irányban. Egyszerűbb a válasz a vakablaknál mert a pénzügyminisztériumban „nem tudnak” versenyt csinálni, még kevésbé egészségeset. Egyszerűen beamter-módra kezelték az egész földgáz-ügyet. Bezzeg lett volna a Leszámitolóbanknak földgázforrása. Majd megmutatta volna Beck Marcell, hogy nem öt esztendeig, de félévig se düböngött volna bele a szabad levegőbe a földgáz. Ezt csak példának okáért hoztuk föl. Ámde mondja meg valaki, mit csinált a pénzügyminisztérium bányászati főosztálya a földgáz hasznosítása érdekében azon

5—6 éve, hogy kálisót keresvén, merő véletlenségből — mint a rossz vadász — ráduplázott a földgázra? Először is megijedt arra a gondolatra, mit csináljon a nagy kincscsel, azután pedig megmaradt a gondolatnál, de egy paraszthajszállal előbbre nem vitte a kérdést, vagy igen? Ám halljuk, mit csinált? Termelt-e vajon vagy egy gondolatot is a gáz hasznosítása dolgában, ha igen, mit? és vajon volt-e olyan jó gondolat, hogy a gyakorlati életbe átültethette s átültette-e vajon? . . .

Egy szó s mennyi kérdés. És még mennyit kérdezhetnénk. Fájdalom, tudjuk, hogy soha nem válaszolnak, mert nem válaszolhatnak. Kutatnak tovább, ez igaz, de miért nem értékesítették azt, amit találtak. Mert nem értenek hozzá. Mert nem kereskedők, mert nem üzletemberek. Mert — nem zsidók. Ha üzletről van szó, az üzletember is hallgat, de a pénzügyminisztérium abból is hivatalos titkot csinál rendszerint, ami világos kárára van az államnak és csak akkor derül ki a kár, mikor már leszerződött, s kiviláglott, hogy jobb lett volna meghallgatni olyan embereket, akik legalább valaha hallottak üzletkötésről.

Most is mit csinálnak? Egyszerűen eladják, átadják a földgázt, mert a magyar állam nem tud vele mit kezdeni. Egyelőre nem a módot firtatjuk, nem a mikéntjét és a hogyanját ennek az üzletnek. Kétségtelen tény s egyre mélyebben szánt ez a közvéleményben, hogy a magyar állam mint gazda, mint iparüzlet-tulajdonos, mint vállalkozó, tehetetlen. Ez az, amit mi kérdeni akarunk, amit mi most feszegetünk. A földgázkérdésben is mutatkozik-e ez a tehetetlenség? Arravaló emberek kezébe volt-e adva, vagy nem arravalókéba. Mikor a gázkérdés először került felszínre, nagy vita volt a kereskedelmi minisztériummal, amely nagy verve-vel akarta kezébe venni a gázkérdést. Dehogyan engedték. Még a pénzügyminisztérium kebelében is volt szó arról, nem hivatottabb más osztály a gázkérdésben? Amelyik akciózusabb, mozgékonyabb, leleményesebb.

Ha igazak a gáz értékesítéséről elterjedt hírek és — sajnos — minden okunk megvan arra, hogy valóknak higgyük, akkor azt is meg lehet állapítani, hogy a bányászati főosztály nem sokat lendített a gázkérdésben. Hogy ez ellaposodott, hogy elposványosodott a kérdés, ezt ennek az osztálynak telhetetlensége okozta jórészt. Mert ugyan mért nem cselekedte meg azt, amit megteendének azok, akikkel most szerződik egyre-másra a kincstár? . . . Mért kellett ezeknek a szerződő feleknek felhajtásával 5 esztendeig várni? Bizony várta az ajánlatokat a minisztérium, ahelyett, hogy mozgékonyan s leleményesen felhaj-

totta volna ezeket. (Mert nem ügynök ám a magas minisztérium, hogy a portékájára vevőket hajtson fel.)

Tán még azt lehetne felhozni, hogy a kincstár nem képes felvenni a magános támogatása nélkül a rengeteg gázmennyiséget. Mi mindent koncedálunk. Csak arra kérnének szeretettel választ, mit csináltak évek hosszu során át a gázzal? Egyáltalában azonfelül, hogy rátaláltak a gázra és hogy ujabban kutattak utána, mire mutathat rá a kincstár, amit eredménynek vehet a közvélemény. Mert arra joggal kíváncsi lehet, jó kezekben van-e az állami vagyon, vagy nincs.

A szénkérdés.

Ez az örökké aktuális téma ma már kezd kínóni azokból a határokból, amelybe azt esztendőök óta mesterségesen beleszorították. Hiába a kormány félhivatalosának minden cáfolata, a társadalom csalhatatlan biztonsággal megéreztte, hogy készül valami és amely pillanatban az állami szénbányáknak a kartelbe való belépéséről szó esett: abban a pillanatban már meg is mozdult a társadalomnak ez a becsületesen gondolkodó rétege, amely az állami szénbányáknak kartelbe lépésében — helyes érzékkel — merényletet lát a fogyasztó közönség és merényletet a közvagyon ellen.

Lapunk ez évi 16-ik számában megjelent vezércikkünkben rámutattunk erre a készülő „merényletre“ és minden szépitgetés nélkül rámutattunk arra is, hogy az állami szénbányászat felülről hirdetett csődjét az örökös meddő kísérletezések, a személyi érdekeknek az állami bányászat érdekei fölé helyezett alacsony intriguák és a befektetések megvonása hozzák. Ez a cikkünk megmozgatta nemcsak a szakköröket, hanem a laikus társadalmat is. A Reform-Klub vezetősége az általános érdeklődés hatása alatt értekezletet hívott egybe, hogy egyrészt a szénkérdés dolgát megbeszélje, másrészt, hogy tiltakozzék a kartelbe lépés ellen. Szóba került az állami szénbányák központi igazgatójának, Andreits Jánosnak ismertetett ügye is és végeredményében szankciót nyert az a javaslat, hogy a szénkérdés megoldásával kapcsolatban ez az odiosus, csunya ügy is, mely nem való az állam méltóságához, tisztáztassék.

Valójában fölöslegesnek látszik a mostani igazgatás gazdálkodásáról sok szót ejteni, de jellemzésül és fölvilágosításul a közérdekében egyelőre csak regisztráljuk a hivatalos közlönyben az állami bevételekről és kiadásokról megjelent kimutatásnak a szénbányászatra vonatkozó adatait. Kiténik ezekből, hogy a kőszénbányászat jövedelme az 1912. év utolsó negyedében 274.908 koronával volt kisebb az előző év hasonló időszakával szemben. És ezt a visszaesést nem is próbálják indokolni, holott a többi cimeknél tapasztalható kedvezőtlenebb alakulásnak okai részletesen föl vannak sorolva. Az okot, az igazi okot kérdezzük szeretettel

Itt említjük meg azt is, hogy az országos ipar-egyesület is foglalkozik a szénkérdéssel és annak megoldását az ipari társadalom szervezkedésében véli megtalálni. Porosz szén használatát ajánlaná az iparos társadalomnak, ha e harcában az állam támogatását kinyerné és lehetővé válnék, hogy a porosz szén viteldíjának lényeges mérséklésével olcsóbb ipari szén lenne beszerezhető. Erről is csevegünk még egy keveset.

Annyi bizonyos, hogy amint nem támadt föl ez a kérdés, úgy nem is lesz mihamar megoldható.

HAZAI HIREK.

Megint a Magyar Kárpáti.

Megint és mindig foglalkozni kell ezzel a vállalattal, amely következetes marad önmagához és amikor egyik helyen learatja a maga kis sápját, nyomban gondoskodik arról, hogy akadjon terrénum, ahol a maga „angoljainak“ segítségével újból arathasson. Az állam pedig ugyancsak következetes önmagához és rendíthetetlenül játsza ebben a gyönyörű koncertben a nagybögös szerepét.

Ezúttal az izavölgyi petroleumkutatóokról kell szólnunk. Szacsalon, bár nyakra-főre jelenik meg „ömlik a petroleum“ című ordító reklámhírek, petroleum nincs és amennyire a munkálatok folynak valószínű hogy nem is lesz. Máramaros vármegyének azon körei, amelynek részben erkölcsileg, részben anyagilag is érdekelve vannak ebben az odiosus vállalkozásban, kétségbeesetten kénytelenek látni, mennyire visszaélt jóhiszeműségükkel az a társaság, amely államj védjegy alatt üzi kisdéd játékaikat.

És ez az a szomorú tény, amely fölött nem szabad könnyelműn és felületesen elsiklanunk. A magyar bányászat különben is mostoha gyermeke az államnak, mert hiszen áldozatkészséget mindig csak ott látunk, ahol privát érdekek istápolásáról esik szó. Magyar vállalkozás nem jut lélekzethez és hiába minden tiltakozás, a Magyar Kárpáti-hoz címzett vendégfogadóban mindig tárt karokkal fogadnak kéteshírű vállalkozókat, akik álcimeken piócamódra élőködnek közpénzekkel szubvencionált vállalatokon. Mert hiszen ma már tisztázott dolog, hogy az angol tröszt, amelyik a Magyar Kárpáti név alatt Szacsalon petroleumot keres, a magyar állam pénzén élőködik, hogy nem váltotta be a hozzáfűzött várankozásokat. Hogy nem tett egy fillérenyi tökebefektetést saját pénzéből és hogy a munkálatokra abból a 400.000 koronából telik, amit Teleszky pénzügyminiszter részvényekért a Magyar Kárpáti-nak, illetve az angol trösztnek fizetett.

Mindezeket pedig azért mondjuk el, mert híre van, hogy ez a társaság, illetve egy velük kontaktusban levő, de más név alatt működő angol cég ajánlatot tett az erdélyi földgáz monopolizására, illetőleg

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, precíziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(923/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47

— Alapított 1791. —

Magyarországi képviselő

CONRAD ÉS TÁRSA Budapest,
VI. kerület, Teréz-körút 15. szám.

bérbevételére is. Nem akarunk ezuttal kiterjeszkedni az ilyen monopoliumszerű bérbeadás káros következményeire, csak regisztráljuk a hirt, annál is inkább, mert a pénzügyminisztériumban már *komoly* tárgyalások is folynak ez ügyben.

Kitüntetések. A király *Wiesner* Adolf bányatanácsosnak, az aknaszlatinai főbányahivatal főnökének a főbányatanácsosi címet és jellegű, *Urbán* Mihály főmérnöknek, a kapnikbányai bánya- és kohóhivatal főnökének a bányatanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Kinevezések. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére *Szabó* Albert főbányatanácsosi címmel jellegű felruházott bányatanácsost, a marosújvári főbányahivatal főnökét, a VI. fizetési osztályba főbányatanácsossá, — a pénzügyminiszter *Karvas* Re. okleveles bányamérnököt a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű segédmérnököt, utóbbi az aknaszlatinai m. kir. főbányahivatalhoz nevezte ki.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság líkéri kohótelepe tisztikarából *Bahéry* Viktor Salgótarjánba főpenztárossá neveztetett ki.

Házasság. *Lemberger* József, a salgótarjáni köszénbánya r.-t. tehetséges pénztárnoka május 4-én vezeti oltárhoz *Böhm* Irén urhölgyet.

Jubiláló főorvos. Eredményekben gazdag, becsületes működésnek negyvenévi fordulóját ünnepelte május elsején *Vetési Tóth* Imre, a selmeci bányakerület vezető főorvosa, aki a bányászat egészségügyében korszakot tudott teremteni és akinek érdemeit tudományos munkássága révén a külföld is méltányolta. A jubiléus a közéletben is szerepet vívó egyéniség volt és amint most értesülünk, a selmeci társadalom méltóan fogja megünnepelni a főorvos 40 éves szolgálatának jubileumát.

A nyitravölgyi szénbányászat ügye. 1909-ben a Nyugatmagyarországi Köszénbánya Részvénytársaság bérbe vette az oszlányi volt urbéri birtokosság tulajdonát képező szénbányát. A földművelésügyi minisztérium ez év elején utasította az urbéres birtokosságot, hogy a Nyugatmagyarországgal új szerződést kössön, ettől téve függővé a bérleti ügylet miniszteri jóváhagyását. Az urbéres birtokosság egy töredéke gyűlést hívott egybe, azon a birtokosság érdekei ellenére nemcsak kedvezőtlen feltételek mellett kötötte meg a bérleti szerződést, de emellett a már régen esedékesé vált bérleti összegeket is elengedte. A hozott határozatot az urbéres birtokosság nagy része felebezéssel támadta meg, melyet egész terjedelmében leközlünk:

Tekintetes Közigazgatási Erdészeti Bizottság! Alulírott közös birtokosok az oszlányi volt urbéres birtokosság 1913. április 13-án megtartott gyűlésének ama határozatát, melyet a Nyugatmagyarországi Köszénbánya Részvénytársaság budapesti céggel kötött bérleti szerződésre vonatkozólag hozott, sérelmesnek véljük és az ellen az 1898. XIX. t.-c. 54. §-a s az ügyviteli szabályzat alapján ezennel panaszszal állunk. Indokainkat a következőkben terjesztjük a tekintes Bizottság elé 1. A nagyméltóságú magyar királyi földművelésügyi miniszter ur 1913. január 23-án kelt 98.442/1912. szám alatt Barsvármegye közigazgatási erdészeti bizottságához intézett rendeletének téves értelmezéséből kifolyólag a gyűlés oly irányu határozatot fogadott el, mely jogorvénysége esetén a birtokosság érdekenyi anyagi károsodását vonná maga után. Míg ugyanis a miniszteri rendelet csak a bérösszeg emelkedését módosítja 1917. január 1-től kezdődőleg, addig a hozott határozat alapján a szerződés oly ponttal is bővített ki, mely a bérlet társaságot az 1911—1913. évekre eső bérösszeg fizetésének kötelezettsége alól feloldja. 2. Az idézett miniszteri rendelet célszerűnek tartja s ismételtén utasítja a birtokosságot, hogy új szerződést kössön a társasággal,

mindélfogva a bérleti ügylet miniszteri jóváhagyása csakis új szerződés létesítése esetére várható, a határozat mindamellett a *rendeletet negligálja*. 3. Az idézett rendelet arra kötelezi továbbá a birtokosságot, hogy az új szerződést tárgyaló gyűlésnek hozzon határozatot a bányabérlet jövedelmeinek miként leendő felhasználása iránt, a gyűlés azonban erre nézve érdemileg nem határozott. Célunk a hozott határozattal szemben a birtokosság anyagi érdekeinek lehető megóvása lévén, eltekintettük azon alaki hibáknak s mulasztásoknak felsorolásától, melyek a gyűlés határozatképessége, illetőleg a határozat érvénye szempontjából mérlegelés tárgyát képezhetnének s tiszteletteljes előterjesztésünk kapcsán arra kérjük a tekintetes bizottságot, hogy a határozat megsemmisítésével egyidejűleg az oszlányi volt urbéres birtokosság végrehajtó közegét: a) új gyűlés egybehívására, b) a Nyugatmagyarországi Köszénbánya Részvénytársaságtól a szerződésileg megállapított esedékes bérösszegek követelésére, c) azon eshetőség beálltával, mely szerint a társaság fizetési kötelezettségének elegendő vonakodni, a szerződés felmondása iránti intézkedések megtételére kötelezni méltótlanság. A tekintetes bizottság szíves tájékoztatására megjegyezzük egyúttal, hogy az első, 1909. július 25-én kelt szerződés alapján a társaság az egyes birtokosok ingatlanaira jónagyonlag is fennálló jelzálogjogi biztosítást nyert. E szerződés 3-ik pontja értelmében a bérösszeg az első három (1909—1911.) évre 1000—1000 koronát, a második három (1912—1914.) évre 2000—2000 koronát tesz ki, a társaság azonban mindössze 1000 koronát fizetett csak. Végül legyen szabad azokra az általános közgazdasági érdekekre utalnunk, melyek a közzéval, mint az ipari termelés e fontos segédanyagával összefüggenek s amelyek érdekek gondozása az állam és a társadalom együttes feladatává teszik, hogy a szénkartell talpkapásait a lehetőséghez képest megakadályozzák. Ugy véljük, hogy az adott esetben e lehetőség tényleg fenforog.

Oszlány, 1913. évi április hó 24-én. Aláíratos tisztelet-
Aláírások.

Közli: *Diamant Jenő*
(Oszlány).

A földgáz. Amint a hivatalos jelentések mondják, az eddig föltárt földgázforrások naponként 2,140.000 köbméter tiszta földgázt szolgáltatnak. Az eddigi 17 földgázforrás között a számok következőképp oszlanak meg: A kissármási második számú gázforrás 810.000, a kissármási 12. gázkut naponként 204.000, a magyarsámsondi 18. számú 196.000, a kissármási 20. számú 169.000 és a 23. számú 140.000 köbméter gázszolgáltatással. Ezenkívül a Kissármástól száz kilométernyire levő Kiskapuson 23. számú kut 86.000 köbméter gázt ad naponta. A sármási gázterület ezzel még koránt sincs egészen föltárva. Mezősámsond, Bázna és Medgyes környéke is gazdag és a föltárások itt még csak most keződnek meg. Eddig tehát négy gázterületen folynak a föltárási munkálatok, holott körülbelül 27 gázterület van az ordélyi részeken.

Az új bányatörvényről. A pénzügyminisztériumban már készen fekszik az új bányatörvény tervezete és amint hírlik, a pénzügyminiszter azt rövidesen a képviselőház elé terjeszti.

Azok, akiknek alkalmuk volt betekinteni a készülő új törvény tervezetbe, egyhangulag konstatálják, hogy a tervezet nem foglalkozik a szükséges gondossággal a nyugdíj kérdésével, mint amilyen gondossággal foglalkozni kellene. Nagy hibája emellett, hogy fenntartja az elavult társádarrendszert. Az 1913-ik év elején nyilvánosságra hozott bányatörvény javaslatban mégis véletlenül éppen arról a szakosztályról feledeztek meg, melynek vállain a magyar bánya- és kohóüzom terheinek legnagyobb része nyugszik, mert a javaslat csak munkások és felvigyázókról szól.

A bányászati és kohászati egyesület a javaslatot annak idején bírálta és vidéki osztályai is foglalkoztak vele, minnek eredményeképp azt javasolták, hogy az új bányatörvénybe iktassanak oly fejezetet, amely ki-

mondja, hogy a bányák és bányászati segédműveknél, valamint a bányászat körébe tartozó azon művek üzemenél — melyre jelen törvény hatálya kiterjed — alkalmazott minden hivatalnok (műszaki vagy egyéb jellegű tisztviselő) szolgálatba lépésétől kezdve jelen törvény értelmében alakított, vagy már létező tiszti nyugdíjalap kötelekébe tartozik. Emellett jogában legyen minden tisztviselőnek a „Magántisztviselők Országos Nyugdíjintézeté”-be belépni és ha ennek már tagja, akkor ne legyen kötelezhető az illető vállalat külön nyugdíjintézetébe való belépésre, hanem ezen esetben a vállalat köteleztesse a magántisztviselők országos nyugdíjintézetébe az illető tisztviselő mindenkor fizesésének alapján járó évi díjak felerészét helyettesíteni.

Ez a szepesi osztálynak volt javaslata, mellyel szemben a salgótarjáni és a borsodgömöri osztály a hivatalnokokat a társaspénztárba csatolja. Az osztályok bírálata alapján a Bányászati és Kohászati Országos Egyesület részéről kiküldött előadó által összeállított vélemény a tisztviselőket a társáda kötelekében gondolja meghagyni 1800 koronával.

Most már a bányatisztviselőknél mulik, hogy róluk és családjukról kellő gondoskodás történjék. Szorintünk a szepesi osztály javaslata volna a legelfogadhatóbb oly értelemben, hogy a szakiskolát végzett és legalább havi 120 koronával dotált alkalmazott, hivatalnoknak legyen tekintendő. Biztosítani kell o mellett azt is, hogy helyváltozás esetén a már szerzett nyugdíjigények megmaradjanak. Mindezekre különben a javaslat benyújtása idején részletesen ki fogunk térni.

Halálozás. *Vajna* Miklós terdai sóbányahivatali főnök április 11-én 37 éves korában meghalt. *Vajna* egyidőben Nagybányán is szolgált mint bányatiszt. Halála váratlanul következett be.

Bányatársgyűlés. Az abrudbányai bányabiztoság a Csebe özségben, a Magura-hegyben bányászó „Szentgyörgy” cégű bányatársulat igazgatójának, Zsurk. Simion Mendel bucsonyi lakosnak kérelmére által bányatörvény 149. §-a alapján rendkívüli társgyűlést hívott egybe. Ezen társgyűlés Abrudbányán, a m. kir. bányabiztoság hivatalos helyiségében, 1913. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor fog megtartani.

Az ebodeci kőszénbányát megnyitják. Aranyosmarótról arról értesülünk, hogy a főhercegi és kaptalani uradalmak, valamint a vilnyepeszteszerényi *Kachelmann-cég* között létrejött szerződés alapján az ebodeci kőszénbányát közel 15 évi szünetelés után ismét üzembe helyezik.

Bányászhalál. Amíg élt, dinamittal dolgozott, halálában is ezt hívta segítő társul *Koller* Pál petrillai bányamunkás. A bányából a repesztéshez előkészített dinamitpatronok közül egyet ellopott, otthon szájába tette s meggyújtotta. A dinamit teljesen szétvetette a szerencsétlen munkás fejét, aki nyomban meghalt.

A Mensa elszámolása. A főiskolai Mensa Academica Egyesület elnöksége újabb következő adományokat nyugtázza *Selmeci takarékpénztár* 50 K, *Selmeci népbank* 50 K, *Országos bányászati és kohászati egyesület szepesi osztálya* 50 K, *Joerges Á.* és *fiu* 30 K, *Kövesi Antal* K.

Barlangkutatók. Két helyről is kaptunk értesítést barlangok felkutatásáról. Az egyikben a földtani intézet végez próbakutatásokat, a másik barlangra véletlenül akadtak. A földtani intézet a *hajmóti* barlangot kutatja és az ásatásoknak már is szép eredménye van. A diluviális rétegben az ősember ámarai akadtak, de találtak szép paleolitikai, rino-ros-sonotokat stb. A *bermendi* barlang, melyet kőfejtési munkálatoknál fedeztek fel, cseppkőves képződményekben bővelkedik és kikutatására a pócsi bányaművelés már megtette a szükséges intézkedéseket.

A brombergi gépgyár Magyarországon. A Bromberger Maschinenbau Anstalt G. m. b. H. elhatározta, hogy speciális berendezéseit és gyártmányait Magyarországra is exportálja s vezérképviselővel *Erdélyi József* okl. gépészmérnököt bízta meg. A gyárnak két osztálya van. Egyik osztálya speciálisan foglalkozik az összes cukorgyári berendezésekkel. Másik osztálya pedig, mely még hatalmasabb, az összes szállítóberendezéseket öleli fel. Különösen felhívjuk a szakkörök figyelmét *készítő- és tároló berendezéseinek, sodronykötőpályáinak, függővasutainak és szalagszállítóinak érdekes konstrukciójára.* Ez a gyár méltán számíthat arra, hogy magyar vállalatoktól számos megbízást fog kapni, mert nagy teljesítőképessége, garanciája annak, hogy minden kívánalmaknak meg tud felelni.

Közyűlések. A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat április 29-én tartotta XXI. rendes évi közgyűlését *Teleki Géza* gróf elnöklésével. Megjelent 50.993 részvény képviselőtöbbség 37 részvényes. Az igazgatóság évi jelentését *Szende Lajos* vezérigazgató terjesztette elő; kiemeljük ebből a következőket:

A világszerte uralkodott nagy szénhiány hazánkban is az egész év folyamán tartó, élénk keresletben nyilvánult meg. A fokozott keresletnek, a többi bányavállalatokhoz hasonlóan, csak részben tehettek eleget, mert hazai viszonyaink még átmenetileg sem engedtek meg a termelés erőszakolt emelését. Arra szorítottak tehát, hogy lehetőleg betartsák eddigi követett programjukat, mely szerint évről-évről fokozódó szénmennyiséget igyekeznek vevőik rendelkezésére bocsátani. A múlt évi szénzállításuk a Borsodi Szénbányák Részvénytársasága szállításával együtt 23,810.067 mm. volt, mintegy 1-2 millió mm.-val több az előző évinél. A többletet ismét a *talai* bányászat termelte és az eredmény előésében szerepe jutott annak a körülménynek is, hogy a waggonhiány ez évben már csak igen kis mértékben zavarta az üzemet, ami a m. kir. államvasutak érdeme.

A szénárak az élénk keresletnek megfelelően emelkedtek, viszont az általános drágaság hatása alatt a termelési költségek drágultak.

A lefolyt évben a IX. akna felszerelését befejezték, a X. aknát a szénttelepig leemélyítették, szénraktározó telepet létesítettek, újabb 48 hatlakásos munkásházat építettek és iskoláikat fejlesztették.

Felsőgallai cementgyárunk első, napi 20 kocsirakomány gyártási ára tervezett része a múlt év nyarán programszerűen megkezdte az üzemet. Gyakorlati eredmények immár telje-

BRUNNER I. L. ÉS TÁRSA

∴ ∴ gép, szerszám, műszaki és elektrotechnikai nagykereskedés ∴ ∴

Szövegnyelvi:
BRUNNER,
BUDAPEST.

Egyike a legrégebb, legnagyobb és legpontosabb cégeknek. Évtizedek óta szállítója kincstári bányáknak és vasműveknek, a cs. és kir. közös hadseregnek és haditengerészetnek, a m. kir. államvasutaknak, a m. kir. posta- és távírdának, valamint számos magánüzemnek. — 1913—14. évi nagy árjegyzékünket komoly vevőknek szívesen küldjük.

Szövegnyelvi:
BRUNNER,
BUDAPEST.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRUT 19. SZÁM.

son igazolt, ezen új vállalkozásukhoz fűzött reményeiket és nagy meglepetéssel jelentik, hogy cementgyárak mérv-adó szakkörökben rövid idő alatt kitüntető elismerést vívott ki. Az elért eredmények feljogosították arra, hogy ezen üzem fejlesztését folytassák és ez év nyarán már kétszere mennyiséget napi 40 kocsi rakomány cementet — fognak gyártani. Ezzel első fele készülne el tervezett gyártelepüknek.

Felsőgallai mésztelepük a múlt évben fővárosi megesőkkel építkezési konjunktúra folytán nem fejthette ki egésze teljesítőképességét. A *brikettgyártás* költségeit a külföldi szurok árának rohamos emelkedése annyival megrágitotta, miőtis a gyártást a jövőben fokenteni fogják.

Bisztergommogyei lokodi és dorogi bányászataik üzeme az ottani természetbeli nehézségek folytán változatlanul küzdelmes.

A *Borsodi Szé Részvénytársasága* üzemi menye az előző évi keretben mozog, osztalék 4 1/2% lesz. A *Nyugatmagyarországi Kőszénbánya Részvénytársaság* rendszeres feltérési munkálatai tovább haladtak és imént megnyitott privyge-nyitrabányai részton piacra jön elismert minőségű szénterméke. A *Vasmelegy Kármelész* iparvasutját üzembe helyezték és tetemes bányafa szükségletük egy részét már a folyó évben saját termelésükből a piaci árnál olcsóbban nyerik.

Folyó évi munkatervük bányászataik és cementgyárak továbbfejlesztésén kívül a tatabányai központi villamos erőtelepnek szükségessé vált jelentős kibővítését öleli fel. Hazai gyáraknál megrendeltek egy 5000 lős gőzturbinát, megfelelő kazántelepet és központi gépházat kibővítették. Szükségesnek bizonyult továbbá felsőgallai széntosztályozójuk kibővítése az eddigi teljesítőképesség kétszeresére, amit szintén a folyó évben fognak keresztülvinni.

Miután a lefolyt évben munkáikak balesetbiztosítási ügyét rendezték, behatóan tanulmányozták munkásaik korai ellátásának kérdését és elhatározták, hogy munkásnak a társulájuk által biztosított szerény nyugdóját egyelőre esetről-esetre sajátjukból fogják méltányosan kiegészíteni és emellett további adományokkal növelik munkásjóléti alapjukat, hogy majdan valamely formában néme. céljár fordítható. Remélik, hogy nincs már távol idő, midőn törvényhozás kor szellemének megfelelően, törvényesen fogja rendezni a bányamunkások agkori ellátásának ügyét és ezért nem kíví nek ennek egyohlatu intézkedéssel elbe vágni. Munkásaik sorát szívükön viselik érdekükbe jelentékeny áldozatokat hoznak.

A közgyűlés egyh. tudomásul a döntést és jóváhagyta az évi *zárszámadást*, mely szerint 1912. évi 2,200,000 K értékesítéskelési tartaléklevás után fennmaradó 5,130,019.58 K tiszta nyereségből 700,000 K általános tartalékra, 30,000 K külön adományul a tisztviselők

nyugdíjalapj 100,000 K munkásjóléti tartalékra, 508,202.74 K igazgatóság és a tisztviselők alapszabályszerű jutalékár. és 3,040,000 K a részvénytőke 10%-os osztalékára fordítható, míg a fennmaradó 651,816.84 K további leírásokra használtassék, végül mult évről áthozott 897,687.86 K változatlanul új szulára vezetessék át. Ezután a közgyűlés egyhangulag megadta a felmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak és elhatározta, hogy *osztalékseleccényt* a szokásos helyeken f. 2-ától kezdődőleg 38 koronával fogják beváltani.

Az igazgatóságba újból beválasztott *Bisteghi Rudolf* és *Szende Lajos*; közgyűlést követő igazgatósági ülésen elnökké *Teleki Géza* gróf, alelnökké *Bisteghi Rudolf* választott meg, *Gábor Bertalan* és *Krausz Frigyes* cégjegyzők igazgató-helyettesekké nevezettek ki.

A *Fehér Miklós gépgyár részvénytársaság* május hó 14-én délelőtt 11 órakor Budapesten tartj. rendes közgyűlést. *Mérleg-számlája*: Vagyon Pénztárköszlet 17,145 K. Állók 35,297 K 70 f., áruköszlet 339,439 K 43 f., árnylt kapott árúk 10,671 K 31 f., gyártelek, rendező 319,779 K 87 f., adások 455,621 K 94 f., összesen 1,177,955 K 57 f. Teher Részvénytőke 500,000 K, tartalék 6500 K, értékesítéskelési tartalék 155,790 K 18 f., hitelezők 300,624 K 72 f., hitelezők bizományi áruker 10,671 K 31 f., átmeneti tételek 150,350 K 64 f. 51,018 K 72 f. összesen 1,177,955 K 57 f.

Apacsi és Kőbányák R.-T. április 21-én Budapesten *Kállay Zoltán* v. b. t. t. elnöke alatt tartotta II. évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság új tagjává nagyecseri *Kálmán Dezsőt*, Agrár Takarékpénztár R.-T. vezérigazgatóját választotta meg. A részvények 1912. évi szelvényével a társ. ág pénztáránál darabonként 10 koronájával váltatnak be.

A *Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyűlése* délelőtt 10 órakor tartja meg a budapesti kere. és igazkamara ülésstermébe 19-ik rendes közgyűlést.

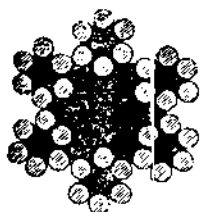
A *Hasszánbányai Kőszénbánya Részvénytársaság* ájus hó 17-én délelőtt 10 órakor Budapesten tartja XIII. rendes közgyűlést. Veszteség- és nyereség-számláj: Tartozik Mérlegszámlájának 1911. évi egyenleg áttétele 36,917 K 49 f. Adó- és illeté. számlájának adó és illetékek 188 K 70 f. Szénkiakelési hasznóbér. számlájának hasznóbér az 1912. évre 700 K. Költség-számlájának különféle kiadások 765 K 80 f. Összesen 38,571 K 99 f. — Követel Mérlegszámlától az 1911. évi egyenleg áttétele 36,917 K 49 f. Az 1912. egyenleg áttétele 1654 K 50 f. Összesen 38,571 K 99 f.

A *Tendloff K. Dillrich T. Gépgyár R.-T.* 19. 2. osztalék-szelvénye, vagyis az 1908. évben kibocsátott részvények 5. számú szelvénye május hó 1-től kezdve tíz koronával váltatnak be az Angol-osztrák bank fióktelepének pénztáránál Budapesten.

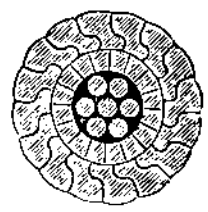
Felszámolt a *Brennbergi Kőszénbánya R.-T.* A Brennbergi Kőszénbánya R.-T. közgyűlésén kimondták felszámolást.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság
BUDAPEST, V. kerület, Vizafogó 1460. szám.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonitvezetékek, szerelvények stb.

(B 200-7869/24.)

A vállalat tudvalevőleg eladta bányáit a Magyar Hitelbanknak és emiatt vált szükségessé a felvásárlás. A Brennbergi Kőszénbánya R.-T. legutolsó mérle szerint az egész 1,600.000 koronát kitevő alaptőke elveszett.

Szabadalmi hírek. A bányászat és kohászat körébe vágó találmányok közül a következőket jelentették be a szabadalmi hivatalnál *Bradley Pulverizer Company* cég Bostonban Ingaágyazás ingás malmok számára. — *Pittsburgh Steel Products Company* cég Pittsburghban Eljárás és berendezés varrat nélküli szövek előállítására. — *Hess Dustless Mining Machine Co.* anstedti cégnek mint Hess Louis Frank bányaelőmunkás, Taylor Raleigh Colston üzemvezető, Page Edwin Randolph magánmérnök és Evans William Henry bányatulajdonos anstedti lakosok jogutódja Furógép bányák számára. — *Zelenay Constantin* mérnök Twerben: Gép tőzeg kiásására és földolgozására.

Pályázatok. A selmecbányai m. kir. bányáigazgatóság alá tartozó selmecbányai bányakerületi főpénztárnál üresedésbe jött és a VIII. fizetési osztályba sorozott főpénztárnoki állásra pályázatot hirdetnek.

A Maschinenfabrik „Westfalia“ Akt.-Ges. gelsenkirchoni cég prospektusára hívjuk fel olvasóink figyelmét. A melléklet művészies képekben mutatja be a világhírű cég üzemelő furógépét és a speciális gyártmányú „Westfalia“ furókalapácsot, amely speciális konstrukciójánál fogva sűrített levegővel, vagy ha ilyen nem rendelkezünk, gőzzel is működtethető. Az eredményeket, amelyeket gőzzel elértek, felülmúlhatatlanok. A cég minden célra és legnagyobb teljesítőképességű pneumatikus közetmegmunkáló gépeket is gyárt.

Szállítások. A marokkói kormány 2750 tonna kőszénbrikettek szállítására hirdet pályázatot. Benyújtási határidő május 5. „Comission Generale des Adjuications au Dar En Niaba à Tanger“ címre.

1 *győr—sopron—ebenfurti vasutak* 1200 tonna szobafűtésre alkalmas legjobb minőségű sziléziai, vagy egyéb osztrák vagy magyar darabos vagy kékaszéne május 10-ig pályázatot hirdet.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A nagy belga sztrájk. Brüsszeli jelentések szerint Liègeben tizenöt ezer sztrájkoló gyűlést tartott. A sztrájkolókat a szónokok nyugalomra intették. A sztrájkolók száma már félmillióra emelkedett. A gyémántkőszűrősök is sztrájkolnak. Rotterdamban egyetlen Anverszről jövő hajóról sem rakják ki az árut. Két hajó ezért vissza is tért Anverszbe. Legutóbb már a gázmunkások is fölmondtak.

A sziléziai bányásztrájk. A felszüléziai bányákban kerek szüzezer munkás sztrájkol és egészen biztos, hogy a többi 20.000 bányász is sztrájkba lép és akkor a sztrájk általános lesz. A felszüléziai szénkészletek már elfogytak és a gyárüzemekben *külföldi szénmel* dolgoznak.

Uj díjtételek. Az osztrák petróleumkiviteli díjtételeket május 31-ével hatályon kívül helyezik az osztrák vasutak és új díjkezdményeket léptetnek életbe. Az új kiviteli díjkezdmény díjszabási uton fog megjelenni. Ugyancsak kellő figyelembe vették magy. érdeke az osztrák széndíjtételek megállapításánál is. Uj díjszabások előkészítő munkálatai már folyamatban vannak.

✂ KÖNYVSZEMLE. ✂

Draeger Heft Nr. 9. A lübecki Drägewerk időszi közleményei 1913 március. A főnti címen német nyelven megjelenő folyóirat legutóbbi száma kizárólagosan a hatásában utolérhetetlennek ismert „Pulmotor“ élesztési készülék ismertetésének van szentelve. A készülék, amelyet az amerikai muzeum a nagy aranyéremmel való kitüntetésre érdemesnek ítélt, rendkívül kedvező eredménnyel használható életmentéseknél. A folyóiratot lapunkra való hivatkozással díjtalanul küldi meg az érdeklődőknek a lübecki Drägewerk Z. cég.

Jahrbuch der österr. Berg u. Hüttenwerke, Maschinen- und Metall-Industrie pro 1913. (Az osztrák bányász- és kohóipar, gépészet 1913-iki évkönyve). Kiadja Rudolf Hanel, Compassverlag, IX., Canesiusgasse 10. Ennek a kitűnő mintájú kiadványnak különösen nagy jelentősége van, mert az osztrák ipar összefoglaló évkönyve, amely az osztrák ipar 1913. évi tevékenységét, azaz az osztrák ipar iránt, nagy könnyűszerkesztésű, de különösen értékes és hasznos teszi az általános nagyipar használatát. Magában foglalja a teljes és lakjegyzéket, a termelés nagyságát, a munkások száma, az alkalmazott motoros erő nagyságát, minőségét, távolságát és telefonszámokat. A második rész magában foglalja az osztrák gép- és fémipar teljes statisztikáját, a gyárakat, melyek közül 7000 iparcikknek előállítását foglalkozó cégek jegyzékét tartalmazza, a szállítók, a vevők szempontjából figyelemre méltó. Az évkönyv szerkesztősége általában különös gondot fordított annak összeállítására és így a szakkörök biztonnal kedvezően fogadják annak megjelenését.

✂ DEUTSCHER BERICHT. ✂ INDUSTRIE UND VOLKWIRTSCHAFT.

Industrielle Bewegung in 1912. Die Neugründungen und Kapitalsvermehrungen betragen im Jahre 1912 K 481,926 880. Aus den für uns in Betracht kommenden Industrien bringen wir folgende Daten zur Veröffentlichung:

Neugründungen	Kapital	
Oedenburger Kohlenbergbau-Unternehmen	K	2,600.000
Ungarische Maschinenfabrik Brand & Lhuillier, Pressbrug	K	1,000.000
Kapitalserhöhungen	Von	auf
Urikány-Zsiltaler Kohlenbergbau-G.	7,000.000	16,000.000
Elektrizitäts- und Kommunikations-A.-G.	9,300.000	12,000.000
Boeociner Zementfabrik	8,000.000	8,800.000
Petroleumraffinerie	6.600.000	8,800.000

„Phöbus“ Elektrizitätsunternehmung	5,000.000	7,500.000
Ungar. Karpaten Petroleum-Aktiengesellschaft	1 500.000	5.500.000
Zsolnaer Zementfabrik	2,000.000	5,000.000
Béla Apátfalvaer Portlandzementfabrik	2,600.000	2 950 000
Maschinen- und Eisenbahnausrüstungs A. G.	700.000	1,500.000
Ungarische und deutsche Magnesit A.-G.	600.000	1,500.000
Vaterländische - Automobil-Aktiengesellschaft	400.000	1,200.000
Hutter Josef, A. G.	1,000.000	1,200.000
Kohlenbergbau- und Ziegelfabrik	340.000	2,040.000

Aktiengesellschaft für die Ausbeutung der hydraulischen Kräfte Dalmatiens, Kerka. In der jüngst abgehaltenen Verwaltungsratsitzung der Gesellschaft wurde beschlossen, der demnächst abzuhaltenden Generalversammlung vorzuschlagen, vom Gewinn des Geschäftsjahres 1912 per 1,305.201 K (im Vorjahre 1,060.263 K) die entsprechenden Abschreibungen vorzunehmen und eine Dividende von 8 Prozent (im Vorjahre 5 Prozent) zur Verteilung zu bringen.

Staatliche Rohölbohrungen in Galizien. Die österreichische Staatsverwaltung beauftragt den österreichischen Terrains von *Bitkower* in Galizien grössere Rohölbohrungen durchzuführen. Das Bitkower Rohöl ist sehr benzinreich und man bringt die geplanten Bohrungen mit der Absicht der Staatsverwaltung, ihre Erzeugung von Benzin zu vermehren, in Verbindung. Für das Bitkower Rohöl wird ein Preis von 19 Kr. 50 Heller gezahlt, während sonstiges Rohöl mit 9 Kr. 76 Heller umgesetzt wird.

Vareser Eisenindustrie-Aktiengesellschaft. Die Direktion der Vareser Eisenindustrie-Aktiengesellschaft hat in ihrer stattgehabten Sitzung über die Bilanz des abgelaufenen Jahres Beschluss gefasst. Nach Abzug der Verwaltungskosten verbleibt ein Reinertragnis von K 571.159,53. Die Direktion hat beschlossen, der auf den Mai 1913 einzuberufenden Generalversammlung den Vorschlag zu unterbreiten für die 4-5 Prozent Zinsen des Aktienkapitals K 169.542, für die durch Verlosung zu amortisierenden 140 Aktien K 61.000 zu verwenden, für die Entlohnung der Direktion und des Aufsichtsrates K 14.600 zu bestimmen, ferner eine 6-prozentige Superdividende per K 264.000 zu verteilen und den Rest per K 61.417,53 der Dividendenreserve zuzuweisen, welche sodann mit K 851.953,53 dotiert erscheint. Die Gesamtdividende für das abgelaufene Geschäftsjahr beträgt K 42 = 10,5 Prozent pro Aktie und K 24 pro Genussschein.

Ungarische Allgemeine Kohlenbergbau-Gesellschaft. Laut der jetzt veröffentlichten Bilanz beträgt der Reingewinn des letzten Betriebsjahres K 30.019. Als Dividende werde K (im Vorjahre 34.—) Auszahlung in Vorschlag gebracht werden.

Hirdetmény.

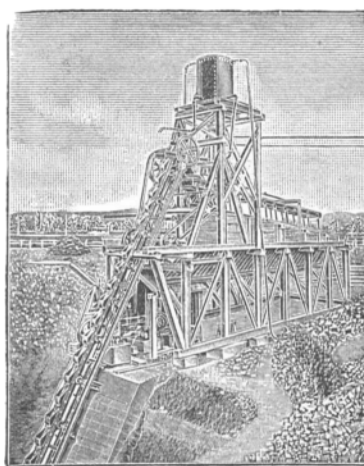
Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXXII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarústitóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1913 május hó 21. és 23-án** tartatik meg. A huzások a **Magy. Kir. Lottójövedéki Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1913. évi április hó 27-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Mindennemű szállítóeszközöket és szállítóberendezéseket

Katalógus, költségvetés díjtalanul.

gyárt
speciális kivitelben:

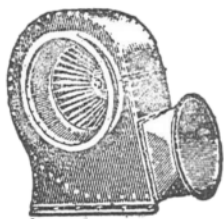
Gebr. Commichau

Inh.: A SPAHN.

Gépgyára:

NESTOMITZ
a. ELBE 53

b. Aussig.

Blackman

ventilátorok,
exhaustorok,
fúvók minden célra

Szellőző

szárító, szívó
berendezések

Magyar Szellőző Művek

Budapest, VII., Aréna-ut 80.

(3793/a 863 24)

Telefon: József 26—56.

Der Rechnungsabschluss der Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft. In der am 5. v. M. abgehaltenen Sitzung der Administration der Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft wurde von der Direktion der Rechnungsabschluss für das Jahr 1912 zur Vorlage gebracht. Derselbe ergibt nach Dotierung eines Spezialkontos zur Sanierung des Pensionsfonds im Sinne des mit der Staatsverwaltung abgeschlossenen Vertrages mit K 840.701, aus welchen bereits der diesjährige Geburagsausfall der Pensionsfondsrechnung per K 488.727 gedeckt wurde, sowie nach einer weiteren ausserordentlichen Dotation eines Subkontos für den gleichen Zweck mit K 300.000 ein *Reinertrügnis* von K 3,882,031 gegen K 3,044,345 im Vorjahre, somit gegen das Jahr 1911 eine Steigerung um K 837,686 zu konstatieren ist. Mit Hinzurechnung des Vortrages vom Jahre 1911 per K 1,119,194 gegen K 931,500 vom Jahre 1910 re-

sultiert ein *Gesamtüberschuss* von 5,101,26 Kronen. Nach abzug der vertragsmässigen Rückzahlung von K 541.443 gegen K 456.651 im Vorjahre an die Staatsverwaltung stellt sich der zur Verfügung der Generalversammlung verbleibende Überschuss auf K 4,459,782 gegen K 3,519,194 im Vorjahre. Die Administration beschloss, der Generalversammlung die Verteilung einer *Dividende* von 5 Prozent gleich K 52,50 pro Aktie, das ist K 2,520.000, sowie nach statutenmässiger Dotation des Reservefonds mit K 272.406 und nach Ausscheidung der auf die Administration entfallenden Tantième per K 54.481 die weitere Verteilung einer *Superdividende* von K 5 pro Aktie, das ist K 240.000, sohin insgesamt K 57,50 pro Aktie gegen K 50 im Vorjahre in Vorschlag zu bringen und den sonach verbleibenden Rest von K 1,372,894 auf neue Rechnung vorzutragen.

Bromberger Maschinenbau-Anstalt G. m. b. H.

szállítóberendezések ♦ Prinzenthal bei Bromberg.

speciális gyára

Transportörök, elevátorok, ♦ Szalagszállítók, függővasutak,
szállítócsigák, felvonók, daruk. ♦ drótkötélpályák, rakodóberendezések,
kő- és kőszéntörő és tároló berendezések stb. stb.

Minden nagyságu és teljesítményü berendezések tervezése és kivitele.

Prospektust és felvilágosítást kérjen a vezérképviseltől:

Erdélyi József, Budapest, V.,
okl. gépészmérnök Wahrman-u. 13.

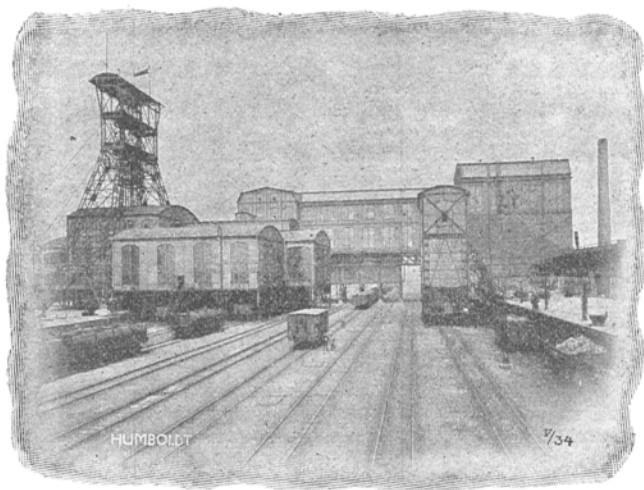
HUMBOLDT

◀ MAGYAR GÉPRÉSZVÉNYTÁRSASÁG ▶
BUDAPEST V., Visegrádi-utca 9.

Telefon: 153-69. szám

♦♦ Törzsház: Coeln-Kalk ♦♦

Sürgöncim: Humboldtia

Rhein preusen V.

Elektromagnetikus separatorók

vasnak hulladékból való visszanyerésére

Szén- és ércelőkészítők
Szállítóberendezések
Vaskonstrukciók

Gőzgépek, Kompresszorok
Izapolási berendezések